

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2013 р.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра
галузі знань 0305 – Економіка та підприємництво
спеціальності 8.03050801 – Фінанси і кредит

Луцьк – 2013

Програма навчальної дисципліни “Стратегічне управління” для студентів галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» спеціальності 8.03050801 – „Фінанси і кредит”.

” ____” _____, 2013 р. – 8 с.

Розробники: Черчик Л.М., д.е.н., професор

Рецензент: Ліпич Л.Г., декан Інституту економіки та менеджменту, д.е.н., професор

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 11 від 04. 06. 2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л.М.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією Інституту економіки та менеджменту**

протокол № ____ від 05. 06. 2013 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (інституту) _____ (Бегун С.І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № ____ від ____ . ____ . 20__ р.

© Черчик Л.М., 2013
(Прізвище, ініціали)

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Стратегічне управління”, складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Магістр» спеціальності 8.03050801 – „Фінанси і кредит”

Предметом вивчення навчальної дисципліни є складові стратегічного управління організацією, методика діагностики зовнішнього та внутрішнього середовища організації, SWOT та PEST аналіз, стратегічне планування, корпоративна та функціональні стратегії, стратегічний контролінг.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Інвестиційний менеджмент» пов'язана з дисциплінами техніко-технологічного напрямку, оскільки передбачає знання студентами сучасної техніки і технологій; з дисциплінами організаційно-управлінського профілю, оскільки техніко-економічне обґрунтування будь-якого рішення передбачає проектування організаційної і управлінської структури, розв'язання проблем стратегічного управління; з дисциплінами «Фінанси», «Фінансовий менеджмент», «Бухгалтерський облік», «Економічний аналіз» в плані, що стосується оцінки спроможності підприємства реалізувати прийнятну стратегію.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Передумови формування та розвитку стратегічного управління
2. Стратегічні плани та забезпечення їх реалізації

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Стратегічне управління” є одержання студентами теоретичних знань з особливостей стратегічного управління та вироблення вмінь і навичок в сфері стратегічного аналізу, розробки та реалізації стратегії, ефективного стратегічного управління.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інвестиційний менеджмент» є:

- вивчити особливості стратегічного управління;
- освоїти техніку аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства;
- навчитися робити обґрунтований вибір стратегії організації, формувати стратегічні цілі;
- освоїти теорію стратегічного планування, контролю та оцінки ефективності реалізації стратегії.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- суть стратегічного управління;
- види та зміст стратегій;
- теоретичні основи ціле покладання;
- методичні підходи до дослідження зовнішнього, проміжного, внутрішнього середовища фірми;
- методологію економічного прогнозування та діагностики;
- методичні підходи до стратегічного планування, організації контролінгу, оцінки ефективності реалізації стратегії;
- моделі стратегічного управління.

вміти:

- використовувати основні теоретичні положення при керівництві різноманітними службами та підрозділами підприємства, тобто:
- аналізувати внутрішнє та зовнішнє середовище організації, проводити багатофакторний системний аналіз;
- визначати місію та цілі організації, стратегічні цільові пріоритети;
- розробляти маркетингову, виробничу, фінансову стратегії стратегію;

- здійснювати стратегічний та тактичний контролінг;
- застосовувати класичні методи та моделі при прийнятті стратегічних рішень;
- отримати навички самостійної роботи з вивчення елементів дисципліни, постійного вивчення сучасних досягнень в області стратегічного менеджменту, економічно грамотного вирішення управлінських завдань.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Передумови формування та розвитку стратегічного управління

Тема 1. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього організації. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях

Предмет, зміст та завдання курсу. Передумови розвитку стратегічного управління. Етапи розвитку стратегічного управління. Характеристика етапів урахування майбутнього на підприємствах при організації діяльності: Поточне управління “за відхиленнями”. Управління “від досягнутого” з елементами передбачення майбутнього. Управління “за цілями”, з орієнтацією на зовнішнє середовище. Стратегічне управління. Ключові гіпотези стратегічного управління.

Тема 2. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу.

Основні завдання стратегічного управління. Переваги стратегічного підходу до управління. Характеристика процесу стратегічного управління. Механізм стратегічного управління фірмою. Основні елементи стратегічного управління. Порівняння стратегічного й оперативного управління. Основні вимоги до стратегічного управління.

Тема 3. Середовище господарської організації. Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища організації. Визначення конкурентоспроможності організації

Основні складові середовища підприємства. Макросередовище підприємства. Безпосереднє середовище. Внутрішнє середовище. Цілі та методи аналізу середовища.

Діагностика зовнішнього середовища безпосереднього впливу. Методики діагностики галузі. Оцінка конкурентною середовища в галузі (за М. Портером). Аналіз поведінки фірм-конкурентів. Галузеві ключові фактори успіху. Аналіз привабливості галузі та визначення її перспектив. Оцінка впливу споживачів. Аналіз впливу партнерів та постачальників організації. Методи діагностики. Аналіз використання потенціалу підприємства. Визначення сильних і слабких сторін підприємства. Виявлення конкурентних переваг. SWOT-аналіз. Матриця можливостей. Матриця загроз. PEST-аналіз.

Цілі та завдання прогнозування, підходи та методи. Розробка сценаріїв розвитку подій. Підприємницькі ризики, їх оцінка та врахування при розробці стратегії.

Тема 4. Мета в стратегічному управлінні

Формування місії організації. Правила вибору місії (генеральної мети) підприємства. Кредо та образ організації. Поняття та види цілей, вимоги до їх формування. Встановлення цілей. Дерево цілей підприємства. Технологічні засади побудови “дерева цілей”.

Тема 5. Сутність стратегії та «стратегічного набору»

Поняття стратегії. Класифікація стратегій організації. Стратегічна піраміда (за А.А.Томпсоном та Дж.Стріклендом). Корпоративні стратегії. Основні конкурентні стратегії. Ділові стратегії. Функціональні стратегії. Оперативні стратегії. Способи розробки стратегії. Вибір стратегії фірми.

Змістовий модуль 2. Стратегічні плани та забезпечення їх реалізації

Тема 6. Сутність стратегічного планування. Стратегічні плани, проекти і програми

Зміст стратегічного планування. Система планів для реалізації стратегії. Бар'єри стратегічного планування. Моделі стратегічного планування. Технологія розробки стратегічних планів. Розробка програми конкретних дій з реалізації стратегії. Розробка стратегій окремих бізнесів. Портфельний аналіз. Модель БКГ. Модель GE/Mc Kinsey, ADL/LC.

Тема 7. Організаційне забезпечення стратегічного управління

Завдання стадії виконання стратегії. Основні етапи циклу реалізації стратегії. Основні елементи процесу реалізації стратегії. Організаційна структура як об'єкт стратегічних змін. Ресурсне забезпечення реалізації стратегії.

Тема 8. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів і програм

Сутність та етапи фінансово-економічного забезпечення реалізації стратегії. Фінансове планування та бюджетування в процесі реалізації стратегічного набору. Планування затрат. Розподіл ресурсів та фокусування на стратегічних задачах. Фінансові стратегії.

Тема 9. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління і формування стратегічної поведінки персоналу. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління

Роль корпоративної культури у реалізації стратегії. Система адміністративної підтримки. Стратегічне лідерство і подолання опору змінам. Роль менеджера. Кадрове забезпечення та особливості формування колективу працівників стратегічно-орієнтованого підприємства. Мотивація стратегічної поведінки персоналу. Функції керівництва в процесі реалізації стратегії (за О. Віханським). Створення відповідності між стратегією та організаційною культурою. Контроль і оцінка реалізації стратегії підприємства. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління. Стратегічний контроль. Критерії оцінки ефективності стратегії. Отримання інформації про хід реалізації стратегії. Стратегічність та ефективність сценарного планування. Аналіз здійснення поточної стратегії. Корекція стратегії в залежності від зміни сценарію. Оцінка обраної стратегії: завдання, засоби, критерії.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання.

В процесі вивчення дисципліни використовують такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- письмовий іспит.

5. Список джерел

1. Аакер Д. Стратегическое рыночное управление. – 6-е изд. / Д. Аакер – СПб. : Питер, 2002. – 544 с.
2. Андриенко В. Н. Стратегическое управление персоналом / В. Н. Андриенко, Т. Ю. Беликова, В. А. Голтвенко. – 2. изд., перераб. и доп. – Донецк : ООО «Юго-Восток, Лтд», 2005. – 202 с.
3. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. / И. Ансофф – СПб : Питер Ком, 1999. – 416 с.
4. Ансофф И. Стратегическое управление. / И. Ансофф. – М. : Экономика, 1989. – 303 с.
5. Бандурин А. В. Стратегический менеджмент организации . Конспект лекцій / А. В. Бандурин, Б. А.: Чуб, М. Х. Корецкий – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 240 с.
6. Виханский О. С. Стратегическое управление : Учебн. – 2-е изд., перераб. и доп. / О. С. Виханский – М. : Гардарики, 1998. – 296 с.
7. Ефремов В. С. Стратегия бизнеса : концепции и методы планирования / В. С. Ефремов – М.: Финпресс, 1998. – 192 с.
8. Карлоф Б. Деловая стратегия : концепция, содержание, символы. / Б. Карлоф – М. : Высш. шк., 1991. – 239 с.
9. Марков В. Д. Стратегический менеджмент : Курс лекций. / В. Д. Марков, С. А. Кузнецова – М. : ИНФРА-М, Новосибирск, 2000. – 288 с.
10. Маслов В. И. Стратегическое управление персоналом в условиях эффективной организационной культуры. / В. И. Маслов – М. : Финпресс, 2004. – 288 с.
11. Минцберг Г. Стратегический процесс. / Г. Минцберг, Дж. Куин, С. Гошал – СПб. : Питер, 2001. – 543 с.

12. Минцберг Г. Школы стратегий. / Г. Минцберг, Б. Альстрэнд, Дж. Лэмпбел – СПб. : Питер, 2000. – 431 с.
13. Немцов О. П. Стратегічний менеджмент / О. П. Немцов, С. В. Довань. – К. : КНЕУ, 1999. – 384 с.
14. Падерин И. Д. Научные и практические аспекты повышения экономической эффективности современного предприятия: планирование, прогнозирование, управление. Монография / И. Д. Падерин. – Днепропетровск : ДГФЭИ. – 2002. – 336 с.
15. Томпсон А. А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии. / А. А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд – М. : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
16. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств : Навч. посібник / За ред. І. Ю. Єханурова. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
17. Фатхутдинов Р. А. Стратегический менеджмент : Учебник для вузов. – 3-е изд. / Р. А. Фатхутдинов – М. : ЗАО «Бизнес-школа» Интел-Синтез, 1999. – 416 с.
18. Шершньова З. Е. Стратегічне управління : Навч. посібник. / З. Е. Шершньова, С. В. Оборська – К. : КНЕУ, 1999. – 384 с.
19. Экономическая стратегия фирмы / Уч. пособ. под ред. проф. А. П. Градова – СПб. , 1999. – 589 с.

РЕЦЕНЗІЯ

на навчальну програму дисципліни “Стратегічне управління”
для студентів галузі знань
0305 «Економіка та підприємництво» спеціальності
8.03050801 – „Фінанси і кредит”

Укладач д.е.н., професор Черчик Л.М.

Обсяг навчальної програми:

- кількість сторінок – 6,
- кількість літературних джерел – 19.

Навчальна програма дисципліни розроблена на основі типової навчальної програми дисципліни.

У програмі сформульовані вимоги до знань та вмінь студентів, які відповідають професійному спрямуванню підготовки магістрів економічного напрямку.

Формування мети та завдань дисципліни чітке. Завдання вивчення курсу спрямовані на оволодіння сучасними методами та прийомами стратегічного менеджменту.

Структура та зміст тематичного курсу дозволяють комплексно підійти до вивчення дисципліни.

У роботі передбачений порядок застосування поточної та підсумкової форм контролю знань студентів.

Запропоновані літературні джерела, на яких базується тематика курсу, є достатніми для вивчення курсу студентами.

Формування питань для контрольного опитування та завдань для самостійної роботи студентів відповідають розробленому теоретичному та практичному плану вивчення дисципліни.

Негативних особливостей програми не виявлено.

Загалом робоча навчальна програма дисципліни “Стратегічне управління” для студентів галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» спеціальності 8.03050801 – „Фінанси і кредит”.

Рецензент _____